

دکتر مهتاب باغبان

سطحی و زیرزمینی و استفاده بهینه از آن‌ها، در اولویت قرار دارد. با بالا رفتن آگاهی‌ها درباره اهمیت کیفیت آب و تلاش برای پاک نگه داشتن منابع آبی، راه برای ساختن محیط زیست سالم‌تر و پایدارتر شدن فرآیند توسعه کشور، هموارتر می‌شود. پایش کیفیت منابع آب، فرآیند منظم و تعریف شده‌ای از جمع‌آوری، نگهداری و تحلیل نمونه‌های اخذ شده از منابع آب و تحلیل روند تغییرات کیفیت منابع آب است و در آن با بهره‌گیری از داده‌های میدانی و پردازش آن‌ها، علت‌های متصور تغییرات موجود، تغییرات کیفی گذشته و هم‌چنین پیش‌بینی دورنمای تغییرات کیفیت آب‌ها در آینده انجام می‌شود. برنامه‌های پایش کیفیت آب، برنامه‌های بلند مدت هستند و دو هدف اصلی را دنبال می‌کنند. نخست دستیابی به اطلاعاتی که منجر به تصمیم‌گیری شود و دوم اطمینان از ثبات کیفیت و یا حصول آگاهی از رخداد آلودگی‌های آب‌ها و روند تغییرات آن. نتایج برنامه‌های پایش کیفیت آب، زمینه را برای تصمیم‌گیری بهتر مسؤولان در توسعه و تخصیص منابع آب فراهم می‌آورد و با ارتقای آگاهی‌های تخصصی و عمومی پیرامون تغییرات ناخواسته کیفیت منابع، میزان مشارکت آحاد مردم را در حفاظت از منابع آبی ارزشمند و حیاتی کشور، رونق و ارتقا می‌بخشد.

انجمن آب و فاضلاب ایران با درک جایگاه و اهمیت موضوع کیفیت آب، «کمیته تخصصی کیفیت آب» را تشکیل داده و تلاش دارد با گردهم آوردن صاحب‌نظران، متخصصان و خبرگان این حوزه در دانشگاه و صنعت آب و فاضلاب، در چاره‌اندیشی برای برون رفت از تنگناها و مشکلات این بخش، نقش‌آفرین باشد. بدین‌وسیله از کلیه اعضای انجمن و علاقه‌مندانی که مایل به همکاری و مشارکت در فعالیت‌های این کمیته هستند دعوت می‌شود از طریق ایمیل به آدرس (info@irwwa.ir) درخواست خود برای عضویت در این کمیته تخصصی را اطلاع رسانی کنند. همچنین با عضویت در گروه (IWWA_Water Quality) در فضای مجازی در بحث و تبادل نظر پیرامون موضوعات مرتبط با کیفیت آب در حوزه آب و فاضلاب مشارکت نمایند.

مدیر دفتر کنترل کیفیت و بهداشت آب و فاضلاب شرکت آب و فاضلاب استان تهران
و دبیر کمیته تخصصی کیفیت آب انجمن آب و فاضلاب ایران

آب به‌عنوان یکی از عامل‌ها و زیرساخت‌ها و منابع مهم حیات و بهبود و رشد اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی جوامع به‌شمار می‌آید و مدیریت بهینه منابع آب، به‌ویژه منابع آب شیرین، یکی از مهم‌ترین برنامه‌های کشورها محسوب می‌شود. در دنیای امروز، تصور یک محیط بهداشتی و سالم، بدون آب ممکن نیست. توسعه بهداشت و حفاظت از محیط زیست، همواره به تامین به‌هنگام آب با کمیت و کیفیت مناسب وابسته است. مشکل تامین آب در کشورهای در حال توسعه و یا کم‌تر توسعه یافته، فقط کمبود منابع آب نیست، بلکه عدم به‌کارگیری فناوری‌های مناسب در تامین، تصفیه و توزیع آب، عدم کفایت منابع مالی و فقدان استراتژی متناسب با شرایط ملی، منطقه‌ای و محلی، از مشکلات و تنگناهای اصلی این کشورها است. همان‌گونه که کمیت آب مورد توجه است، کیفیت آب با سلامتی، بهداشت فردی و عمومی جامعه، پذیرش، رضایت‌مندی و مقبولیت خدمات آب‌رسانی نسبت مستقیم دارد و لزوم پایش آب و تامین شرایط بهداشتی و استاندارد برای آشامیدن باعث شده که کنترل کیفیت آب آشامیدنی از اهمیت بالایی برخوردار باشد.

کیفیت آب‌های سطحی و زیرزمینی در مناطق مختلف به‌دلیل تنوع سازندها و ساختارهای زمین‌شناسی و عوامل هیدروژئولوژیکی، تغییرات متفاوتی را دربر دارد. شناخت و بررسی کیفیت منابع آب در مدیریت و استفاده بهینه از آن، از اهمیت بالایی برخوردار است. بررسی تغییرات کیفیت آب، جنبه مهمی در ارزیابی تغییرات موقتی آلودگی‌ها بر اثر تخلیه فاضلاب‌ها و یا رواناب‌های آلوده از منابع نقطه‌ای و غیرنقطه‌ای طبیعی و انسانی است. رشد جمعیت و آلودگی ناشی از تخلیه انواع فاضلاب‌های شهری، صنعتی و کشاورزی، شیرابه محل‌های دفع زباله، رواناب‌های سطحی و مانند آن، باعث گسترش آلودگی و محدود شدن منابع آب سالم شده‌اند. این درحالی است که میانگین نزولات جوی در کشور ما کم‌تر از یک سوم میانگین جهانی است و توزیع همین مقدار اندک بارندگی نیز یکنواخت نیست. بنابراین کنترل کیفیت آب‌های